

Tõstamaa Gümled

Nr. 2 (156) / Veebruar 2009

Tõstamaa valla ajaleht

35 aastat tormilist elu

Lii Lobjakas on töötanud Pärnu majandusühistu Tõstamaa kaupluses 29. maist 1979. Tõstamaa pood ise pidas oma kolmekümne viiendat sünnipäeva 22. jaanuaril. Nende aastate jooksul on elatud üle nii häid kui halbu aegu. Kaupluse pind on laienenud, samuti kaubavalik ja loomulikult on suurenenud läbimüük.

Väikeses kohas peab poerahvas täpselt teadma, mida rahvale parasjagu pakuda ja eks tõde selgub ikka suhtlemise käigus. Praegu on poes üheksa töötajat. Hea on see, et kaader on püsiv ja neid võib kindlalt usaldada. Sünnipäevadel istutakse koos ühise perena või tehakse väike väljasõit, on juhataja Liia oma naisperega rahul.

Kui meenutada endisi aegu siis oli vahel vorsti pärast müügisaalist kõva

häältkki kuulda. Praegu on letid kaupaa täis, ole mees ja osta vaid.

Juhataja amet ei ole päris meelakkumine. Kolmekümne viie aasta jooksul on kauplus üle elanud neli röövi. Need on psüühiliselt väga laastavad, kurdab Liia. Vastutus on suur, kaup ei tohi seisma jääda, kulud peavad mõõdukad olema, eriti praegusel raskemal perioodil. Just ketikaupluses on suurem lootus keerukal ajal ellu jääda.

Lisaks oma kauplusele aitab Liia varustada ka ümberkaudseid majandusühistu väiksemaid kauplusi.

Läbi aegade on tõstamaalased ostnud ikka palju piima, leiba, saia, koort, juustu, võid, Delma margariini, A. Le Coq õlut, populaarsed on Tõstamaa pagari tooted.

Järgneb lk 3

TÄNA LEHES:

Juhtkiri lk 2

Riiklikest toetustest lk 2

Ermistu jäärada 2009 lk 3

Metsarahval on liuväljad lk 4

Veel jäätmekorraldusest lk 5

Tõstamaa valla 2009. aasta vapimärgi kavalerid lk 6

Minu Eesti lk 7

Lasteaia mured ja röömud lk 8

Eeskujudest lk 9

Muudatused sotsiaal-, tervise- ja töövaldkonnas lk 10

Leader programm ootab taotlusi lk 11

Eve Kääri looduslugu lk 12-13

Vana pilt jutustab lk 13

Valiti misse ja mistereid lk 14-15

TULE EESTI VABARIIGI 91. AASTAPÄEVA TÄHISTAMA

Tõstamaa rahvamajja
laupäeval,
21. veebruaril kell 19
pidulik
kontsert-aktus.

Valla vapimärgide
üleandmine

Näituse "President K. Päts'i
elu ja töö" avamine

JUHTKIRI

□ Sellel talvel liigub huvitavaid külalisi. Meie sirelipöösastesse on riputatud päris kopsakad võrgud erinevate rasvakantsakatega. Nii lüksuslikku söögilauda pole enne trehvanud olemagi. Ime küll, aga ka külalisi on mitut masti.

Kõigepealt saabub elegantne muustrastas ja toksib senikaua, kui pugu punnis. Seejärel vuristab õunapuu latva ja hakkab laulujoru kiskuma.

Siis saabub peotäis kuldnokki, kes ussikeste asemel peavad selget rasva sisse ajama. No vaene aeg, maa-koht. Oleks võinud lõunasse lennata, aga korteril tuleb silma peal hoida, need va varblased on ju nahaalsust kuhjaga täis. Piisab, korraks ära käia ja oledki toast ilma. Siuhti lennatakse kuldnokapuuride katusele, et mõnus uinak koos naabrivalvega ette võtta.

Ag ja järgmine seltskond on juba kottidele maandunud. Kohe näha, et vanad tegijad. Toksivad elegantset siit ja sealt, vaatavad vahepeal mis toaaknast paistab, kiiguvad mõnusasti mõne peenema oksa peal. Hoivad teineteisest distantsi, mekutavad veel veidi ja jagunevad siis õunapuude peale kevadehõngulist tihaseviisi veeretama.

Ning siis ei paista rasva enam üldsegi. Kotid on kaetud pruuniträpsulise kihiga. Saabus varblasepere. Seletavad ühtevalu vaheldumisi söömiseega. Ei miskit kaklemist vaid üks suur sõbralik söömaklubi. Ja siis käib õhust läbi värin ning juba ongi nad laskunud heinapepi sorteerima. Toit peab ju mitmekesine olema.

Mustrastal ongi juba kõht taas tühjaks läinud ja kogu etendus algab otsast. Ikka, ikka kevade poole.

Ülle Tamm, toimetaja

VALLAVOLIKOGU TEATED

□ Vallavolikogu 6.02.2009. aastal toimunud istungil arutati Vabariigi Valimiskomisjoni ettepanekut valimisjaoskondade moodustamiseks käesoleval aastal toimuvate Euroopa Parlamendi ja kohaliku omavalitsuse volikogu valimiste läbiviimiseks. Kokkuvõtte silmas pidades tuleks kaaluda endise kolme jaoskonnakomisjoni asemel ühe moodustamist.

□ Tunnistati kehtetuks Tostamaa vallavolikogu otsus 20.06.2008. aastal nr 184.

□ Kehtestati Pootsi külas asuva Mereranna maaüksuse detailplaneering. Planeeringu eesmärgiks on maaüksuse kruntideks jagamine suvilate ehitamiseks ning sel-

lega seoses maa sihtotstarbe muutmine. Planeeringuga seoses tehti ka keskkonnamõju hindamine.

□ Kehtestati Ermistu järve ääres asuva Puusepa maaüksuse detailplaneering. Planeeringu eesmärgiks on maaüksuse kolmeks jagamine, maa sihtotstarbe muutmine, ehitusõiguse andmine ning hoonestuse tüübi määramine.

□ Valla vapimärk otsustati anda kauaaegsele Tostamaa Keskkooli õppealajuhataja Lya Vesikule ja meditsiinitöötaja Rita Algpeusile.

□ Toimus valla 2009. aasta eelarve teine lugemine. Arutati õpetajate palga alamäärade muutmist. Palgatõusu esialgu ei tule ja voliko-

gus 15.02.08 vastu võetud määrust nr 53 ei muudetud. Kui riigipoolne toetus selgub, tehakse seda edaspidi.

□ Arutati valla investeerimisprojektide finantseerimise võimalusi.

□ Otsustati Tostamaa hooldekodu tegevuse sihtfinantseerimine. Võeti vastu otsus "Ehitustöö kontsessiooni riigihanke korraldamine munitsipaalomandis oleva hoonestatud kinnistu asukohaga Varbla mnt 50, Tostamaa alevik hoonestusõigusega koormamiseks hooldekodu laiendamiseks ja renoveerimiseks". Nimetatud otsusega kinnitati ka tingimused hoonestajale.

Eve Sahtel, vallasekretär

Riiklike toetuste maksmisest

□ Toimetulekupiir 1 000 krooni üksi elavale inimesele või pere esimesele liikmele ja 800 krooni igale järgnevale pereliikmele.

□ Matusetoetus 5 000 krooni.

□ Lapsetoetus alates pere kolmandast lapsest on 900 krooni. Lapsetoetust makstakse ka õpuritele, kes õpivad õhtuõppes, kaugõppes ja ilma põhihariduse ta kutseõppes.

□ Vanemahüvitise määr on 4 350 krooni ja maksimaalne hüvitis 30 729 krooni. Vanemahü-

vitise periood on 18 kuud (sünnituspuhkusele õigust ei oma, arvestatakse lapse sündimist) või 575 päeva (loetakse sünnituspuhkusele jäämisest).

□ Eestkostel ja perekonnas hooldusel olevate laste toetus on 3 000 krooni. Makstakse ka 6 000 krooni elluastumistootust.

□ Seaduslikult elatist taotlevale vanemale makstakse 90 päeva ulatuses elatisabi, mille maksimaalne summa on 4 500 krooni.

□ Lastega pered saavad maksusoodustust, mis lubab iga lapse pealt maha arvata täiendavad 24 000 krooni ehk aastase tulumaksuvaba miinimumi.

□ Töötu abiraha 1 000 krooni.

□ Sünni- ja lapsendamistoetus 5 000 krooni.

□ Tööealise puudega inimese toetus – keskmine puue 260 krooni kuus; raske puue 560 krooni kuus ja sügav puue 840 krooni kuus.

Enda Väli, sotsiaaltöötaja

DETAILPLANEERINGUD

□ Tostamaa vallavalitsus võttis 3.06.2008. a korraldusega nr 476 vastu Kastna külas asuva Kruusiaugu I maaüksuse detailplaneeringu. Detailplaneeringu koostamise eesmärk on olemasoleva kinnistu jagamine viieks maaüksuseks; kolm väikeelamumaa krunt, üks teemaa ja üks maatulundusmaa maaüksus. Planeeritava ala suurus on 10,2 hektarit. Kruusiaugu I maaüksuse detailplaneeringu avalik väljapanek toimub

16.06.2008-6.07.2008. aastal Tostamaa vallamajas kell 8-13 ja 14-17.

□ Tostamaa vallavolikogu kehtestas 6.02.2009. aasta istungil järgmised detailplaneeringud: otsusega nr. 205 kehtestati Pootsi külas asuv Mereranna kinnistu detailplaneering; otsusega nr 206 kehtestati Ermistu külas asuv Puusepa kinnistu detailplaneering.

TOIMETUS

Toimetaja Ülle Tamm tel 505 5340 Küljendaja Pille Paalam, Internet: www.tostamaa.ee Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

Levi: Tostamaa PMÜ kauplus, Teeristi pood, Seliste Jaani pood, Pootsi pood, Tõhela pood, Tostamaa bensiinijaam. Trükikoda Hansaprint Tiraaz: 550 tk

Ermistu jäärada 2009

Viimaste nädalate külmad ilmad kasvatasid järve jää 25 sentimeetri paksuks. Laupäeval, 14.veebruari toimus Ermistu järvel külakrossi Ermistu etapp.

Kuigi külakrossi sari on alguse saanud Pootsi jõledast oli Tõstamaa valla ainsamaks võistlejaks Tõhela noormees Rain Reinson, kes saavutas noorte sprindis 2. koha.

Päeva kaunistas Ermistu mees Selge Tom omaehitatud jääpurjekaga. Võidusõitjaid oli palju ja võistluspäev venis nii pikaks, et medaleid jagati alles õhtuhämaruses.

Pühapäeval võistlesid tänavasõidu autod.

Tublimad lapsed olid: 1. Tanel Tuulmees, 2. Eimar Martson, 3. Allar Martson.

Paremad naised: 1. Merike Tuulmees, 2. Regina Pitk, 3. Chatlin Päästel.

Kõvemad mehed: 1. Rutmar Nurm, 2. Janek Tuulmees, 3. Arne Nurm.

Neliveoliste klassis olid võidukad: 1. Margus Tuulmees, 2. Aivar Männame, 3. Janek Tuulmees.

Järvejäl saab ka uisutada, võistlejaid oli küll ainult kaks, aga võistlus sai peetud. Võitjaks tuli Maarjo Päästel ja teiseks jäi Chatlin Päästel.

Ükski üritus ei sünni iseenesest, nii oli ka seekord palju toetajaid ja kaasaaitajaid.

Võitjad medalite säras.

Tänuõnad Tõstamaa valla-valitsusele, OÜ Tekamerile, OÜ Morentekile, OÜ Harjasele, OÜ Mertex metsale, Malle Tuulmehele, Evelinile ja Markole ning veel Önnelale ja paljudele teistele ürituse läbiviijatele.

Kahjuks sel aastal rohkem autoralli võistlust Ermistul ei tule, sest nüüd olevat *Haliaeetus albicilla* ehk merikotkas broneerinud järve ja selle ümbruse oma pulmaralliks ja ega autod jõuakski kotkastega võidu ajada. Hüüame kotkastele kibe kibe ja et neil seda peenikest peret ikka jätkuks.

Sündmusi meenutas ja kirja pani **Madis**.

Selge Tom oma iludusega piruette tegemas.

110

□ Tõstamaa vallas pandi toime seitse väärtetu, millest üks pisivargus ja kuus alkoholiseadusest tulenevat rikkumist, mis pandi toime alaealiste poolt.

□ Kriminaalajadest nii palju, et 26.01.2009 löi, Pärnumaal Tõstamaa vallas, isa poega mitmel korral jalaga, tekitades viimasele füüsilist valu.

□ 9.01.2009 kella 00.46 ajal löi, Pärnumaal Tõstamaa vallas Seliste külas, üks naisterahvas teist naisterahvast puuhuluga mitmel korral, tekitades viimasele kehavigastusi ja põhjustas füüsilist valu.

□ 16.01.2009 sõitis noormees, Pärnumaal Tõstamaa vallas, aasta jooksul juba teist korda alkoholi-joobes, millega pani toime kuriteo.

112

□ 2. veebruaril kell 17.14 põles Tõstamaal sõiduauto. Kohalikud elanikud kustutasid põlengu enne päästjate saabumist.

□ 6. veebruaril kell 7.35 teatati tulekahjust Tõstamaa vallas Tõhela külas, kus põles tühjana seisev küün mõõtmetega 35x16 meetrit.

Hoone hävis 20 protsendi ulatuses. Tulekahju tekkepõhjus on selgitamisel.

□ 15. veebruaril kell 23.22 teatati tulekahjust Tõstamaa vallas Kastna külas asuvas elumajas.

Päästemeeskondade sündmuskohale saabudes põles korteri elutoas diivan ja selle ees kaltsud.

Kustutustööde käigus toodi korterist välja põletushaavu saanud meisterahvas. Kiirabi viis vigastatu haiglasse.

Tulekahju tagajärjel sai korter vee- ja suitsukahjustusi. Tulekahju tekkepõhjus on selgitamisel.

35 aastat tormilist elu

Algus lk 1

Hästi on käima läinud värske liha müük. Vorsti ostmine on seeläbi hoopiski kahanevad. Hea meelega müüakse kohalike aedviljakasvatavate tooteid. Müüjate elugi on kergem tänu uutele kassasüsteemidele.

Kahjuks teevad müüjaid kurvaks ebaausad ostjad. Üritatakse ja varastataksegi väga erinevaid tooteid. Viimasel ajal aga eriti juustu ja

kallimaid sinke, muidugi ka komme, krõpsu, limpsi, jäätist. Kindlasti ei sunni selleks nälg vaid tavaline ebaausus. Müüjatele on see eriti solvav, sest lõpuks peavad ju nemad oma palgast varastatud singitüki kinni maksma. Väikeses kohas on see eriti piinlik, sest siin ju tuntakse üksteist ja varganäod jalutavad iga päev rahulikult meie silmeall ringi.

Juhataja soov oleks edaspidi endise söökla ruumidesse

laieneda ja edaspidi kauplusele värskeemat sisu anda ning uut välisilmet oleks kindlasti vaja. Väga tahaks päris eraldi alkoholi letti. Rasked ajad tuleb üle elada ja küllap ka need unistused täituvad on Liia lootusrikas. Poepere tahaks ka edaspidi kuulda inimeste soove ja muresid ning palju ausaid kliente.

Esikaane pildil poseerivad kirklikud kaupmehed Maarika, Sirje, Liia, Tanja, Silvi. **TT**

Metsarahva liuväljad on avatud

Pootsi kandi inimeste ja ka paljude teiste seene- mets on kandnud mitmeid nimesid. Kuusteist aastat tagasi, kui Aive Leinpuu siia kanti metsnikuks tööle tuli, nimetati tema tööpaika Tõstamaa metskonnaks, edasi sai sama koht nimeks Audru metskond ja tänava augustist hoopis Vädra metskond.

Eks ta veidi võõristav ole, aga ega nimi meest riku ja prisked võiseened kasvavad siin kandis õnneks nimemuutustest hoolimata. Niisiis kosuvad RMK Vädra metskonna Audru metsandiku maadel kopsakad metskitse karjad, ragistavad põdrad ja kaevandavad metssead.

Uhkeldavad kuuse ja männinoored ning kõiguvad väärivad palgipuud. Seda kõike on võimalik oma silmaga näha juba esimese poole tunni jooksul, mil me Aive autoga mööda värskelt korrastatud metsateed sõidame.

Aive, kes on pärit põlisest metsameeste suguvõsast ja lõpetanud EPA metsanduse eriala, on vägagi sportliku moega naistrahvas. Aga näe, ameti poolest ikkagi väga metsamees. Tema juhtida on raie- tööd, sest mets tahab harvendamist ja uuendamist ning küpsed langid vajavad saagikoristust, sest muidu hakkab puit oma väärtust kaotama.

Seitsmekümnendate algu-

Aive Leinpuu annab metsamehe mõõdu välja.

ses rajati Pootsi metsadesse hulgaliselt teid ja kaevati kivekraave, et puude niiskusrežiimi muuta. Siinkandis kannatavad puistud liigse vee all ja see omakorda mõjutab

Mis saab olla veel tervislikum, kui männilõhnalisel liuväljal tritsutada metsarahva sõbraliku pilgu all.

puidu kvaliteeti. Aga et aeg oli teinud oma töö, kraavid ja trübid olid umbes, siis otustas RMK metsaparanduse meeskond rekonstrueerimisplaani kasuks. Plaanist teostuseni kulus viis aastat.

Aive näitab uhkusega pu-

Üllar on just hommikuse ometi valmis saanud.

hastatud kraave ja rajatud purdeid, kokku korrastati 99,79 kilomeetrit kraave, lisaks veel kaheksa settebasseini. Korda seati 15,23 kilomeetrit metsateid, ei mingeid mülkaid enam, ka lagunenuid trübid said korda.

Hoopis uued objektid on tuletõrjetiigid. Neid sai kokku kolm ja kõige Pootsi-poolsem on juba ka liuvälja ülesanded saanud. Mis saab olla veel tervislikum, kui männilõhnalisel liuväljal tritsutada metsarahva sõbraliku pilgu all. Kogu see 1059 hektariline ala neelas enda alla 12,4 miljonit krooni.

Puhastatud kraavid ja siledad teed on metsamehe rõõm, aga ka külma talv nagu tänava. Lõpuks saab ka väga märgadel aladel raiet teostada, räägib Aive.

Keset sihti seisab seitsmemiljoniline Harvester ja ootab Aivelt korraldusi töö asjus. Juht Üllar Elkin on juba 15 aastat metsas mütanud.

Vahepeal puhkab oma kaasaskantavas majakeses, suhtleb vabalt põtrade ja kitsedega ning valmistab hommikuks ometti kuusemühi- na saatel. Oravate käest palub peaaegu vabandust, kui raielangil soovib neil uus kodupuu otsida.

Metsamees Aive on rahul rekonstreerimise, suusailma ja Pootsi eluga. Eriti naudib ta nädalavahetuse pikki metsatiire koos koeraga. Ja unistab ühest valgustatud suusarajast kasvõi Tõstamaal. Kuna- gi ehk, sest unistus peab ju ometi olema.

Ülle Tamm,
toimetaja

Veelkord jäätmekorraldusest

On möödnunud esimene korraldatud jäätmeveoga kuu Tõstamaa vallas.

Seoses sellega on paljude inimeste postkasti tulnud ka esimesed jäätme firma arved prügiauto tühisõitute kohta. Anname veelkord ülevaate korraldatud jäätmeveost ning mida teha, kui on saadud tühisõidu arve.

Jäätmeveoga on kohustatud liituma kõik inimesed ja ettevõtted, kellele kuuluvad hooned, kaasa arvatud suvila omanikud. Prügifirma saatis kõikidele nimetatud isikutele välja lepingu, mis oleks tulnud allkirjastada.

Lepingus on kirjas, millal ja kuidas saavad inimesed olmejäätmete vedu paremini korraldada. Prügiveoga liitumisest täieliku vabastuse

saamise põhjuseks saab olla tee puudumine või tee selline seisukord, mis ei kanna raskeveokit. Täielik vabastus on põhjendatud ka sellisel juhul kui kinnistul asunud hooned on hävinenud. Prügiveo muutmiseks on võimalik esitada järgmiseid taotlusi:

1. Vabastus teatud perioodiks – on võimalik suvilate ja suvekodudena kasutatavate hoonete puhul. Kui suvilat ei kasutata talveperioodil, siis on võimalik taotleda vabastust 1. oktoobrist kuni 30. aprillini.

2. Võimalus taotleda prügikasti tühjenussageduse muutmist hajaasustuses (välja arvatud Tõstamaa alevik) – selline tühjenamissageduse muutmine on eelkõige asjakohane üksi elavate inimeste puhul. Võimalik on tühjenamissagedust taotleda iga 56

päeva tagant. Pikem tühjenamisperiood, kui 56 päeva, ei ole põhjendatud aga seetõttu, et pikemal seismisel hakkavad jäätmed haisema ja seda peamiselt just suveperioodil. Tõstamaa alevikus on kohustus tühjendada prügikaste kord kuus eramajadel. Samuti soovitage elanikel liituda naabritega kogudes jäätmeid ühisesse prügikasti.

Olukorras, kus elanikul on postkasti tühiarve, tuleb käituda järgmiselt.

Kui tegemist on alalise elanikuga (elab aastaringelt), tuleb tal sõlmida AS Cleanawayga prügiveo leping. Kui prügiveo leping on juba eelnevalt kodus olemas, aga ei ole prügifirmale tagasi saadetud, siis tuleb seda nüüd teha. Kui aga lepingut ei ole saanud, tuleb võtta ühendust AS Cleanawayga (telefon 1919) ning an-

da enda kontaktandmed või helistada Tõstamaa vallavalitsusse, kes edastab andmed.

Kui tegemist on suvilaga ja talveperioodil hoonet ei kasutata, siis palume teha Tõstamaa vallavalitsusele vastavasisuline avaldus. Sel juhul arved, mis on esitatud põhjendamata, tühistatakse.

Kasutuskõlbmatute hoonete omanikud, kes on saanud tühiveo arve, nendel palume pöörduda vastavasisulise avaldusega vallavalitsuse poole. Sel juhul arved, mis on esitatud põhjendamata, tühistatakse.

Vallavalitsusele esitatavate taotluste kohta info saamiseks palume pöörduda telefonil 449 6180 või e-posti aadressil vald@tostamaa.ee, kerli@tostamaa.ee.

Kerli Brandt,
arendus- ja keskkonna nõunik

Rannakalureid oodatakse infopäevale

Neljapäeval 19. veebruaril toimub Pootsi keskkuses kalandusalane infopäev:

- ☐ kell 17-17.10 sissejuhatust;
- ☐ kell 17.10-17.30 rannakalandus ja Euroopa Liit;
- ☐ kell 17.30-18 strateegia probleemide sõnastamine
- ☐ kell 18-18.15 paus;
- ☐ kell 18.15-18.40 eesmär-

kide sõnastamine strateegiale;

- ☐ kell 18.40-19 MTÜ moodustamine, kuidas, miks? (vajadusel);
- ☐ kell 19-19.15 mõttetalgud.

Oodatud on Värati, Lao, Peerni, Manija, Tõlli, Ermistu sadamate rannakalurid ja kõik teised kes on sadamate arendamisest huvitatud.

TT

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada pangabussis!

Tõstamaa rahvamaja juures peatub pangabuss üle nädala teisipäeviti kell 9.00–10.00

(3., 17. ja 31. märts, 14. ja 28. aprill, 12. ja 26. mai, 9. juuni, 7. ja 21. juuli, 4. ja 18. august)

Bussis saate:

- tellida ja kätte pangakaardi
- oma kontole sularaha panna ja välja võtta
- teha arvuti abil makseid
- sõlmida hoiuseid ja erinevaid lepinguid

Pangabussi sõiduplaan internetis: www.swedbank.ee
Küsi lisa 6 310 310

Swedbank - Hansapanga uus nimi.

Tõstamaa valla 2009. aasta vapimärgi kavalerid

Rita Algeus

Rita Algeus sündis 19. septembril 1955. aastal Kohtla-Järvel. Keskkooli omandas Rita Kohtla-Järvel ning seejärel asus ta 1972. aastal Tallinna meditsiinkooli. 1974. aastal lõpetas ta kooli üldõe erialal.

Peale kooli suunati Rita Pärnumaale Tõstamaa haiglasse tööle. Esialgu oli väga raske, sest Rita ei osanud sugugi eesti keelt. Ta otsustas esimesel võimalusel Tõstamaalt lahkuda.

Seda võimalust ei ole talle antud tänaseni. Keel sai hädaga selgeks õpitud ning kaheksa aasta pärast läks Rita toredate kohalikule poisile mehele ja sünnitas perre kolm tütart.

Peale haigla sulgemise töötas Rita perearsti abilise- na, tänasel päeval aga toimetab lasteaias majas päris omaette. Vahepeal õppis Rita masseerijaks ja on vähe neid, kes pole ta sitkeid käsi tunda saanud. Tema kabinetis saavad tervisetajaajad mitmesugust elektriravi. Rita on hakkaja ja toimekas naine, et meditsiinit mitte kaugeneda ja elu igavaks ei läheks, käib ta tööle ka Pärnu haigla erakorralise meditsiini osakonnas. Tõstamaa koolis peab õe ametit.

Kõige tähtsamad siin maailmas on Rita jaoks tema lapsed ja lapselapsed. Juba märtsis on Algeuside perre oodata neljandat lapselast. Üliväga armastab Rita soos jõhvikal käia ja tema teiseks hobiks on reisimine. Naine hindab ausust ja usaldust, sest see on suhte alus. Ritale meeldib tema töö väga, see on suhtlemine ja inimeste aitamine. Ta on selleks loodud. **TT**

Lya Vesik

Lya Vesik sündis 26. augustil 1938. aastal Rakvere linnas. 1946. aasta esimesel septembril läks ta Lasila algkooli esimesse klassi. 1950. aasta esimesest septembrist oli Porkuni 7-klassilise kooli õpilane. 1953 kuni 1957 õppis Rakvere pedagoogilises koolis.

Alates esimesest septembrist 1957 asus ta elama ja tööle Pärnumaale. Esimeseks töökohaks sai Kihnu 7-klassiline kool, kus töötas algklasside õpetajana. Kihnus Lya abiellus ja perre sündis kaks tütart.

1962–1969 õppis Tartu ülikoolis ja omandas ajaloo õpetaja kutse. Seejärel, 1970. aastal, viis elutee teda Päärdu 8-klassilise kooli, kus töötas selle sulgemiseni.

Alates 1971. aastast on Lya töötanud Tõstamaa koolis nii ajaloo õpetaja kui ka õppealajuhatajana. Lya hindab üle kõige ausust ja laidab ebaõiglust.

Ta peab oluliseks haridust, häid raamatuid, eriti ajaloolisi ja psühholoogilist laadi. Kiidab kohusetundlikke ning suure südametunnistusega inimesi ja ütleb, et hea inimesega on alati hea olla ja koos töötada.

Lya Vesik on Tõstamaa kooli raudvara. **TT**

(vaata lisaks TT 2008 septembri lehte)

Minu Eesti

Igale inimesele on kõige tähtsam tema kodumaa. Minu jaoks on kõikidest riikidest kõige erilisem minu koduriik Eesti, kus olen sündinud ja veetnud oma lapsepõlve. Eesti asub Põhja-Euroopas ja on väga väike selles suures maailmas. Paljudele välismaalastele on meie riik tundmatu, kuid sellegipoolest on siin kujunenud oma keel, kultuur ja kombestik, mis on ainulaadset ja väga omapäraseid.

Meie, eestlased, oleme harjunud sellega, mis meil on – traditsioonid ja keel tekitavad ühtekuuluvustunnet. Iga eestlane peaks olema uhke, et ta oskab kõneleda keelt, mida oskavad maailmas vähesed. Paljud välismaalased on väitnud, et eesti keel on üks kaunimatest keeltest, mida nad on kuulnud. Võõrastel on seda keerukuse tõttu üsna raske õppida, kuid paljud on sellega hakkama saanud. Lisaks ilusale keelele on siin riigis veel palju erinevaid murdeid, mis teevad kodumaa keeleliselt veelgi omapärasemaks.

Välismaalasi on pannud meie riigi vastu huvi tundma ka juba kaua aega tagasi kujunenud traditsioonid. Näiteks on eestlastele täiesti tavaline süüa jõuludel verivorsti ja hapukapsast ning vahelduseks kama või hapukurki. Paljude teiste riikide elanikud aga ei mõista, kuidas eestlased selliseid asju süüa saavad. Veel on paljudele välisriikide inimestele üllatuseks see, et eestlased söövad peaaegu iga päev kartuleid. Ma olen sellise söögiiga harjunud ega kujutaks jõule ettegi ilma verivorstita või lõunasööki kartuliteta. Väga toredaks traditsiooniks on kindlasti laulu- ja tantsupeo korraldamine iga paari aasta tagant. Olen ise mitu korda tantsupeost osa võtnud nii tantsija kui ka pealtvaataja-

na. Igatahes on mul väga head mälestused seoses nende üritustega.

Eesti on väike riik ning seetõttu on vaja näha palju vaeva, et suurte riikide seast silma paista. Eestis on palju inimesi, kes on toonud meie riigile juurde tuntuist. Näiteks on meil hetkel väga populaarne Kerli Kõiv, kes loob karjääri USAs ja kes on oma koduriigile alati truud. Veel on meil olümpiavõitjad Erika Salumäe, Andrus Veerpalu, Kristina Šmigun ja Gerd Kanter, kelle üle eestlased on väga uhked. See vaatepilt, kui kõlab Eesti hümn ja sini-must-valge lipp tõuseb kõige kõrgemale,

On kujunenud arusaam, et eestlased on kinnised, tagasihoidlikud, leplikud ja väga töökad.

on lihtsalt erakordne. Kindlasti ei unustata ma seda, kui Tanel Padar ja Dave Benton töid Eestile Eurovisiooni võidu.

Eestlased ei ole eriti temperamentne rahvas. On kujunenud arusaam, et eestlased on kinnised, tagasihoidlikud, leplikud ja väga töökad. Kuna Eesti elatustase ei ole eriti kõrge, on meie rahva põhiliseks eesmärgiks teha palju tööd ja teenida raha, et saaks lubada endale elamisväärsel elu. Paljud inimesed arvavad, et mõistlikum on minna tööle

teistesse riikidesse, kus teenimisvõimalused on paremad. Kõige rohkem on mindud Soome, Rootsi ja Norrasse. Ka mul on mitu tuttavat, kes töötavad praegu Soomes ja on väga rahul. Muidugi on hea, kui on suurem sissetulek, kuid kui pere üks lapsevanematest töötab välismaal, mõjutab see kindlasti peresuhteid. Lapsed peavad olema pikka aega ilma ema või isata ning leppima sellega, et neil on üks nõuandja vähem. Raha on aga vaja, et lubada oma lastele täisväärtuslikku elu. Selle asemel, et luua meie riigis juurde töökohti ja inimesed saaksid välismaalt koju tagasi tulla, on hakatud neid aina rohkem kaotama. Väga paljud on praeguseks kaotanud oma töökohad. Alles hiljuti oli Eestis puudus töötajatest, nüüd aga tööst. Loodetavasti ei kesta selline kehv majanduslik olukord kaua. Kõikidel riikidel on ju paremaid ja halvemaid aegu ning sellega tuleb lihtsalt leppida.

Tulevikus tahaksin oma perega elada Eestis, sest siin on mu lähedased ja sõbrad. Siin on ikkagi mu kodu, kus on alati hea olla. Tahaksin elada toredas ja turvalises kohas. Õnneks ei ole kuritegevus Eestis väga suur. Enne pere loomist tahaksin siiski veidi ringi rännata ja maailma näha. Huvitav oleks paar aastat elada kuskil, kus on teistsugused inimesed ja kultuur. Nii saaksin juurde uusi kogemusi ja mä-

lestusi, mida on vanemas eas tagantjärele hea meenutada.

Mõnda aega tagasi käisin Saksamaal, kus on väga ilus loodus ja toredad inimesed. Olin vaimustatud sealsetest mägedest, mida Eestis ei leidu. Saksamaa on elamiseks ideaalne, sest seal on kõrge elatustase, meeldiv ümbruskond ja soojem kliima. Sellest hoolimata mõtlesin seal oma kodumaale ja igatsesin seda taga. Sain aru, et välismaal on hea olla, kuid kodumaal siiski parem. Pole oluline, et siin ei ole suuri mägesid või sooja kliimat, ikka jääb Eesti minu jaoks kõige armsamaks paigaks. Paljud inimesed, kes on läinud välismaale elama, on lõpuks kodumaale naasnud.

Eesti on pisike riik, mida tuleb hoida ning kaitsta. Meie esivanemad nägid kunagi väga palju vaeva, et võita Eestile vabadust. Hoidkem seda vabadust. Kui eestlased hoiavad kokku, võib loota ka paremale ja turvalisemale elule. Eesti on lihtne riik – siin ei ole midagi väga erakordset, kuid eks lihtsuses peitubki võlu. Igatahes tundkem uhkust oma kodumaa üle ja jäägem talle alati truusk. See on ju ikkagi minu, meie Eesti!

Mailis Palusalu,
Tõstamaa Keskkool, 11. klass

Rasked ajad tuleb üle elada

Riigi majandusseis ja eelarvekärped puudutavad meid kõiki. Seetõttu tuleb ka vallaelarvelistel asutustel leida teid ja lahendusi, et vaatamata raha vähesusele ikka ellu jääda. Tavaliselt jäävad hammasrataste vahele ikka kõige väiksemad, kes ise enda heaolu eest veel seista ei oska ja eakad ning puudega inimesed. Millised oleksid meie lasteaias võimalused?

Väär oleks maksude tõstmine, sest mõni laps peaks siis tõenäoliselt vanemate maksumõuetuse tõttu koju jääma. Kevadel saadame kooli ainult viis last. Aga kas asemele tulijaid oleks samapalju? Praegu on väga pikalt, peaaegu kaks kuud puudunud samuti viis last. Kahjuks ei ole nende vanemad lasteaeda teatanud puudumise põhjust. Siililegi on selge, et söimerühmas on lapsed viirushaigustele väga vastuvõtlikud. Talvekuudel puuduvad nad rohkem. Kolme rühma jaoks on lapsi vähevõitu, kahte jällegi pisut palju.

Kui kevadel vanematelt nende suveplaane uurin, vastavad paljud, et laps käib kindlasti lasteaias ka suvel. Jõuab kätte suvi – tore on, kui näeme seda kindlalt käijat viis korda kuu jooksul. Juunis po-

le väga vigagi, headel päevadel on kohal koguni 15 – 18 last. Peale jaanipäeva saabub suur tühjus ja juulis pole sugugi haruldane, et meie teeneid vajab ainult 4-5 last. Ka lasteaialapsed peavad suvel puhata saama ja tore, et vanemad seda neile võimaldavad. Aga kujutage ette hiromanti, kes peab lasteaias kolm korda päevas erinevat ja tervislikku toitu tegema neljale lapsele, kelle eest kokku makstakse 60.- krooni toiduraha? Palka tuleb samuti maksta vähemalt neljale inimesele, lisaks kulutused veele ja elektrile. Kokkuhoiu mõttes võiks suvekuudel lahtiolekuaega lühendada 8.00-st kuni 17.30-ni ning juulis hoopis suletud olla.

Tahangi selle kuu jooksul vanematelt teada, kas ja millisel suvekuul keegi lasteaias käib, et saaksime lahtiolekut planeerida. Kõik uued lapsevanemad, kes järgmisel õppeaastal lasteaiakohta soovivad, palun leidke aega ja tulge lasteaiast läbi ning kirjutage avaldus, kus oleks kirjas nii vanema kui ka lapse isikukood. Teie avaldustest sõltub meie saatus – kas oleme sügisest juba kahe rühmaline või ikka kolmerühmaline maja. Kuna suur osa lapsi tuleb lasteaeda bussidega, tuleks kõne-

alla ka 2 rühma lühendatud tööajaga (8,5 tundi) ja 1 täistööajaga (12 tundi). Sest kuuldavasti on paljud vanemad huvitatud, et lapsed oleksid ikkagi ühes rühmas omaealsetega, mitte ei toimuks tagasimineki ja nelja-aastased jääksid kokku söimelastega.

Aga mis saab siis, kui ühel kuul kõik vanemad on kogemata või meelega maksmata jätnud?

Muret teevad meie igakuised maksuvõlgused. Kui vanem ei tasu jooksva kuu eest toiduraha, kohamaksu ja õppevahendite tasu nagu meie sisekord ette näeb, siis last me ilma söömata ja joonistus-paberi-pintsli-liimi-plastiliini jm. ei jäta, kuid seda saab teiste vanemate tasutud ettemaksude arvelt. Aga mis saab siis, kui ühel kuul kõik vanemad on kogemata või meelega maksmata jätnud? Kahjuks ei saa sel aastal vallast enam toiduraha toetust, mida pakusime last üksikasvatavatele ja paljulapselistele vanematele.

Probleeme on veelgi: kui-

das tasuda töötajatele asenduste, haiguslehtede ja näiteks seoses Pootsi laste veoga tekkivate ületundide eest? Kellele ma maksan, kas haiguslehel olijale või sellele, kes töö ära teeb? Mõlemale tasumiseks eelarves raha ju pole. Töö kõrvalt koolis käimine on pereinimesele niigi raske, pärast sessi tuleb aga paarilisele puudunud aeg tagasi teha. Õpetajatel tuleb enda harimiseks käia koolitustel ja õppepäevadel. Tavaliselt kulub selleks koos bussisõitudega terve päev. Ja jällegi enda eest töölohnule puudunud päev kompenseerida. Edaspidi on äkki nii, et kui pakun head koolitust, öeldakse mulle, mille eest sa mind karistad?

Saame aru, et selles kõiges ei ole süüdi ei vallavanem ega pearaamatupidaja – halle juukseid tekib neil niigi küllaga. Peame virisemise asemel kõik püüdma toime tulla – paljudel on meist veelgi raskem. Ja töötuid on trobikondade viisi, kes oleksid nõus ükskõik millega, peasi, et midagi leiaks!

Aga häid uudiseid on ka. Eelmisel nädalal toimusid päästametites lahtiste uste päevad, meiegi käisime pritsumeestel külas. Onu Mait näitas lastele filmi sellest, kui-

Teenuste kasutamiseks mobiiltelefoniga või interneti

Kirjendatuse riigilõive ja os. Swedbanki või SEB pangaga

NB: Kandeavaldusi on võim. abil!

Isikutuvastus ID-kaardi vi

Sisene välisriigi ID-kaard

Soome ID-kaardiga. Portugali

Isikutuvastus läbi interne

Teadmiseks füüsilisest isikust ettevõtjatele

1. jaanuarist 2009 jõustuvad seadusemuudatused, mille kohaselt kantakse kõik füüsilisest isikust ettevõtjad (FIE) ja vabakutselised loovisikud äriregistrisse.

Maksu- ja Tolliameti poolt peetavas maksukohustuslaste registris FIE-sid ja vabakutselisi loovisikuid enam ei registreerita.

Kõik seni maksukohustuslaste registris registreeritud FIE-d ja vabakutselised loovi-

sikud peavad end **1. jaanuarist kuni 31. detsembrini 2009** äriregistrisse ümber registreerima. Ümberregistreerimiseks tuleb äriregistrit pidavale kohtule esitada kandeavaldus.

Kandeavaldus peab olema notariaalselt kinnitatud või esitatud ettevõtjaportaali <https://ettevotjaportaal.rik.ee/> kaudu digitaallkirjastatult. Kandeavalduse esitamine ümberregistreerimisperiodil on riigilõivuvaba.

Maksukohustuslaste registris registreeritud FIE-de ümberregistreerimine äriregistris-

se ei too kaasa mingeid muudatusi FIE raamatupidamises ega tulumaksudeklaratsiooni esitamise kohustuses Maksu- ja Tolliameti ees. Ainus lisand on see, et äriregistrisse kantud FIE peab koostama äriregistri registreerimise kuupäeva seisuga ettevõtte bilansi, milles kajastatakse ettevõtte tegevuseks määratud ettevõtja vara. Kui selline vara on määratletud, saab FIE kanda selle vara müügitulu ettevõtluse tuludesse.

FIE, kes end ülmärgitud perioodi jooksul äriregistrisse ümber ei registreeri, kustuta-

Andes ja hävitades eeskujusid

das tulekahju korral tegutseda ja suitsuanduri vajalikkusest. Vaatasime õues päästeautot. Jagati kleepse, komme ja punaseid kiivreid. Täname!

Varbla valda on tekkinud tore asutus nimega Varbla loodusmaja. Meile pakuti koostööd, millest ei saanud keelduda. 19. veebruaril tulebki külla Tiiu Annuk, kes meisterdab koos suuremate lastega lihavõttekaarte ja siis minnakse koos metsa kuusepuule külla. Vastlapäeval on Tõhela vanemad lubanud teha hobusega saanisõitu. Loodame lumeolude paranemisele.

Märtsi algul toimub jällegi lasteaiade lauluvõistlus, emakeelepäevaks tahame väikese luulekonkursi korraldada. Ootame vanematepoolset abi. Selleks, et laps saaks konkursil osaleda, tuleb neil endil luuletus selgeks õpetada! Kuupäevadest lehes ei kirjuta, mõned vanemad käivad niigi harva lasteaias, kohtume vaid pidudel. Reklaam ürituste kohta on aga alati rühmades üleval.

Et haigusepisikud teile liiga ei teeks, soovitus – sööge küüslauku, jöhvikaid, astelpajumarju, jooge maarohtudest teed ning liikuge looduses. Kevad ei ole enam kaugel!

Aita Lind,
lasteaiade juhataja

takse maksukohustuslaste registrist. Sellised isikud ei tohi FIE-na edasi tegutseda enne, kui nad on esitanud kandeavalduse enda äriregistrisse kandmiseks. Sel juhul tuleb aga enne kandeavalduse esitamist tasuda riigilõiv 200 krooni.

Täpsemat infot FIE äriregistrisse kandmise kohta võite lugeda Justiitsministeeriumi kodulehelt aadressil <http://www.just.ee/14570> või Maksu- ja Tolliameti kodulehelt aadressil <http://www.emta.ee/?id=1361&tpl=1026>.

Maksu- ja tolliamet

Ravisin üht väikest poissi, kes oli viieaastane. Pidev kõhuvalu ja unehäired ja veel muudki.

Kui ma pärast talle rääkima hakkasin, mida ja kuidas ta sööma peaks, siis iga vastus oli täiskasvanulikult selline: "Ei, seda praegu ei saa, alles siis, kui emal palgapäev on. Jah, neid saab sellest poest, seal on vanad ja allahinnatud puuviljad. Ja õhtusööki saan siis, kui ema filmid on vaadatud, siis ta teeb jne".

Väike laps, kes on võtnud talle mitteomaseid vastutusi, kes teab kõigest, kus ja milal on odav ja "saast". Selline elu käib nii väikesel ülejõu.

Tegelikult võiks öelda, et tal pole ju lapsepõlve, kuna peab pidevalt taluma vanemate laveerimist elus. Ja kes temast kasvab, kui me ei suuda teda muuta.

Kahjuks satub "katkine inimene" samasugustesse raskustesse oma elu luues, sest teistsugust ta pole näinudki.

Siinkohal pean küll ütleva, et vaid meie ise oleme oma lastele eeskujuks. Selline, nagu on meie eluhoiak, tuleb ka nende oma. Soovides lastele ja enesele helgemat tulevikku, peaks küll oma päeva üsnagi kriitiliselt üle vaatama, et mida ja kuidas, ehk kui kvaliteetselt me midagi teeme.

Arvuti, see imeline masin, kauge ja kiire maa tagant. Aga kui paljud on sellest sõltuvuses? Kas suhtlemine on sõltuvuslik? Jah on kui seda tehakse üle 17 tunni nädalas ekraani vahtides.

Hullem veel! Lapsed mängivad väga vägivaldseid mänge, mis justkui on lubatud, las tapavad?!

Tubli lapsevanem saab küll kodus hoida silma peal ajal ja vägivaldamängudel, kuid mida teeb kooli arvutiklass. Ei mingit kontrolli, avalik internetipunkt, täpselt sama.

Vägivald tekitab vajadust

rünnata ilma mõtlemata päris elus, see tuleneb otseselt vägivaldsetest arvutimängudest.

Heaks eeskujuks võib tuua paljud Tallinna eliitkoolid, kus sellised mängud on keelatud. Ei maksa siis imetada, kui lapsed on agressiivsed ja väsinud.

Kui kodud on katki siis on seal lihtsam, kui lapsed on nõ eest ära arvutis, kuid kool peaks küll selle vastu võitlema, vähemalt tsensuuri mõttes, mis ikkagi arvutiklassis toimub.

Liiklus. Kultuurituhi-tamine ja lohakas sõit. Eeskujud, ikka meie ise! Mulle meeldib liikluses reegleid täita, olla ettevaatlik.

Kas kogu mu elu on televiisor, ja huvialasid polegi, sest elan ju maal?

Aga vahel on tõesti nii, et viskaks kellegile midagi, sest tundub, et lohakas on normaalne ja see, kui linnas 50-ga sõidad, on ebanormaalne.

Arvan, et siin on inimesel palju enda sisemise tasakaalu probleeme, mida peaks küllaltki kriitiliselt hindama. Sest ega politsei ei käsi ju trahvi hoiatusel kiirust alandada, vaid see on siiski ohutus eelkõige.

Kodused eeskujud ja lõputud filmid. Hoides kogu aja televiisorit avatult, tuleb alateadvusesse igasugust ebakõlalist prahti, mis tekitab vastuolusid. Samas see, mida me vaatame, annab ka eeskujusid.

Kas tõesti kõik tahavad seebiseriaalide moodi intriige, või jaburate komöödiate vastuütlemaid lapsi. Ilmselt mitte.

Siis võiks ju eneselt küsida, miks ma seda teen?!

Kas kogu mu elu on televiisor, ja huvialasid polegi,

sest elan ju maal? Loov inimene suudab asju lõpetada, ja alustada uusi, kasvõi nullist, kartmata, et tal ei tule välja. Ja samas rahulolematu rahulolematust veelgi süveneb.

Raamatud. Head ja harivad. Olid, on ja tulevad. Siinkohal võiks hetkeks enda jaoks aja maha võtta ja elada kas-või kuu aega tarkade inimeste mõtete järgi. Saamaks aru iseendast, oma ebakõladest ja püstitamaks eesmärgi.

Head raamatud kevadeks:

► „Elavad mõtted“, Anatoli Nekrassov - raamat, mis räägib, et inimene ei tohiks elus kannatada ja ennast peab „Jumalaga“ samale kohale asetama.

► „Kõige tähtsam küsimus“, Peep Vain - raamat, mis püstitab eesmärgi, kus tuleb suurelt mõelda ja praktiliselt tegutseda.

► „Rännak“ Brandon Bays, - raamat mis räägib emotsioonide blokkidest meie kehas.

► „Hingehaavad“ Lise Bourbeau, - viiest hingehaavast ja nende ületamise võimalustest.

► „Kõik, mida on vaja teada, et tunda, end jumalikult“, Candance B.Pert – ülistus sihikindla soovi jaoks, kuid samas põhjendab meditsiiniliselt, kuidas emotsioonid töötavad.

Kaks raskemini mõistetavat raamatut:

► „Kulgemine“, Mihaly Csikszentmihalyi - raamat, mis räägib õnne valemist, ehk mida tahaks aeg-ajalt „vastu seina visata“, aga ikka tal on õigus.

► „Väli“, Lynne McTaggart - kirjeldatud suur hulk kaa-saegseid füüsikalisi katseid, mis muudavad traditsioonilist arusaamist maailmast.

Ilusat kevade tulekut ja palju erinevaid tabatud õnnehetki, koos lastega ja ükski olles! Päikest!

Thule Lee,
Leesoja nõid

Muudatused sotsiaal-, tervise- ja töövaldkonnas 2009 aastal

1. jaanuarist hakkab kehtima uuendatud psüühiliste erivajadustega inimeste erihooldekandeteenuste regulatsioon, mis muutub arusaadavamaks ja selgemaks nii teenuse saajatele kui ka teenuse osutajatele.

Muudetakse ka puuetega inimeste sotsiaaltoetuste seadust ning **puudega lapse hooldaja toetust** hakkavad 1. märtsist maksta kohalikud omavalitsused.

Muutused sotsiaaltoetustes

► Isapuhkuse eest ei maksta enam hüvitist riigieelarvest, isadele jääb 10-päevase tasustamata puhkuse saamise võimalus.

► Kaovad nõ topelt toetused - lõpetatakse lapsehooldustasu maksmine vanemahüvitist saavale vanemale. Lapsetoetust ja teisi peretoetusi, millele lapsel on õigus, maksatakse samaaegselt vanemahüvitisega.

Jaanuarist jõustuvad muudatud soodusravimite loetelus ja piirhindades

Alates 1. jaanuarist lisanduvad soodusravimite loetellu kuus 50% soodustusega ravimit: (*toimeainetega paroksetiin, venlafaksiin, tolterodiin, klaritromütsiin, nebivolool ja ekseenatiid*); viis 75% soodustusega ravimit: (*toimeainetega amlodipiin, risedroonhape, enalapriil, omeprasool ja montelukast*) ja kolm 100% soodustusega ravimit: (*toimeainetega beeta-poeetiin, anastrosool ja pramipexsool*). Soodusmäär tõstetakse 50%-lt 100%-le ühel ravimil (*toimeainega bikalutamiid*).

Tööealised inimesed, kes lähevad hambaarsti juurde pärast 1.01.2009, ei saa enam taotleda **hambaravihüvitist**.

Neile, kes on enne 1. jaa-

nuarit 2009 hambaarsti juures käinud kolme viimase aasta jooksul, aga pole hüvitist taotlenud, saavad seda tagantjäreli teha.

Kuni 19-aastastel lastel ja noored saavad hambaravi endiselt tasuta. Hambaravihüvitist saavad rasedad ja kuni 1-aastaste laste emad (450 krooni aastas) ning pensionärid ja töövõimetuspensionärid (300 krooni aastas).

Hambaproteeside hüvitamise kord jääb järgmisel aastal samaks.

Alates 1. jaanuarist jõustub **rakkude, kudede ja elundite käitlemise ja siirdamise seadus**.

Jõustuvad sotsiaalministri määrustega kehtestatud rakkude, kudede ja elundite käitlemise tegevusloa taotlemisel esitatavate dokumentide ja andmete loetelu; rakkude, kudede ja elundite käitlemise eeskiri; rakkude, kudede ja elundite doonorite valiku kriteeriumid ja doonoritele ettenähtud kohustuslike laboratoorsete uuringute loetelu ning uuringute tegemise tingimused ja kord.

Muudatused 2009. aasta jooksul

Muutused sotsiaaltoetustes - lõpetatakse laste koolitoetuse (450 krooni aastas) maksmine.

Alates 1. veebruarist asendatakse **pensionite ja toetuste kojukanne** kandega pangavarvetele, teise isiku pangakontole või kojukandega inimene enda kullul.

Teatud grupile jääb võimalus saada toetusi posti kaudu kojukandega ning seda riigi kullul.

Kinnitatakse esmatasandi arstiabi arengukava, mille peamine idee on pakkuda esmatasandil rohkem teenuseid kui pelgalt perearstiabi.

Esmatasandi teenuste hulka kuuluvad arengukava jär-

gi perearsti ja -õe teenuste kõrval veel koduõendus, ämmaemandusabi, füsioteraapia ja koolitervishoid ning võrgustiku teenustena ka hambaravi, apteegiteenus ja töötervishoid.

Esmatasandi tervishoiu võrgustiku osa on ka statsionaarne õendushooldus ehk hooldusravi ning tulevikus vaimse tervise õe teenus.

Sotsiaalministeerium on ette valmistanud eelnõu, millega uuendatakse ja **täpsustatakse koolitervishoiu ülesandeid ja korraldust**. Eelnõu eesmärk on tagada, et igas koolis oleks kõikidel lastel turvaline ja tervislik. Seaduse muudatused on plaanitud 1. septembrist 2009.

Riigikogus on praegu lugemisel eelnõu, mis näeb ette, et 1. maist 2009 hakkab **kõiki tööturuteenuseid ja -toetusi pakkuma Töötukassa**. Tööturuamet lõpetatakse.

Uus töölepingu seadus jõustub 1. juulist 2009.

2009. aastal jätkuvad Euroopa Sotsiaalfondist (ESF) toetatud **viie riikliku programmi tegevused**. Tegevusi viib programmide raames ellu sotsiaalministeerium koostöös allasutuste ja hallatavate asutustega.

Hoolekandeprogrammi raames on plaanis avada nõustamiskeskus Lõuna-Eestis.

Keskus annab tööhõivealast infot nii füüsiliste, vaimsete kui ka sotsiaalsete erivajadustega inimestele ja nende pereliikmetele.

Lisaks on plaanis koolitada 2000 sotsiaaltöötajat, kes hakkavad töötama uue sotsiaalteenuste andmeregistri-ga (STAR).

Kvalifitseeritud tööjõu programm pakub mitmesuguseid teenuseid sihtrühmadele, kes vajavad tööle saamiseks abi ja nõustamist. Suurem tähelepanu pööratakse neile ini-

mestele, kes on saanud koon-damisteate ja neile, kes on juba koondatud.

Tööeluprogramm korraldab teavituskampania tööandjatele, mis tutvustab elektroonilisi töökeskkonnaalaseid töövahendeid.

Töövahend on mõeldud eelkõige tööandjatele kontoritöötajate töökeskkonnaalaste ohutegurite hindamiseks ning töötajate terviseriski vältimiseks või vähendamiseks.

Soolise võrdõiguslikkuse programm alustab aastat isaks olemise kampaniaga. Veebruaris toimuval konverentsil käsitletakse töö- ja pereelu ühitamise teematikat, keskendudes isa rolli tähtsustamisele perekonnas.

Rahvatervise programmiga arendatakse tervise - edendamist töökohtadel ja kohalikes omavalitsustes ning koolitatakse perearste patsientide alkoholisõltuvuse varase avastamise ja nõustamise alal.

2009. aastal kavandab sotsiaalministeerium kinnitada **nelja ESFist toetatava meetme avatud taotlusvoorude määrused**.

Avatud taotlusvoorude kaudu on 2009. aastal võimalik ESFi toetust taotleda tööelu kvaliteedi parandamiseks ning puuetega inimeste ja nende pereliikmete tööhõive tõstmiseks.

Samuti toetatakse tegevusi, mis aitavad ennetada tööinimese terviseriske ja tasakaalustada naiste ja meeste olukorda tööhõives.

Avatud taotlusvoorude kogusumma on terve perioodi peale aastani 2013 planeeritud üle 694 miljoni krooni.

Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF) alustatakse 2009. aastal riiklike **lastekodude ja erihooldekandete** reorganiseerimist ja ehitamist.

Eli Lilles,

Sotsiaalministeeriumi pressiesindaja

Pärnu Lahe Partnerluskogu Leader programm ootab taotlusi

LEADER
EESTI

MTÜ Pärnu Lahe Partnerluskogu kuulutab alates 2. veebruarist 2009 MTÜ PLPK strateegia kõigi meetmete ja alameetmete 2009 aasta vooru avatuks.

Toetust saavad taotleda MTÜ Pärnu Lahe Partnerluskogu piirkonnas tegutsevad mittetulundusühingud, ettevõtjad, kohalikud omavalitsused, sihtasutused, seltsingud vastavalt meetmetele.

Meede 1 Koostöö, koolitus ja teavitustegevus Meetme eesmärk

Oskusteabe omandamine ja koolitamine küla elukeskkonna, elanike omavahelise koostöövõime ja MTÜ-de tegevmeeskondade oskuste parendamiseks ning konkurentsi- ja teavitustegevuse loomine.

Siseriikliku ja rahvusvahelise koostöö arendamine.

Kohaliku arengut mõjutava teavitustegevuse korraldamine, uuringute läbiviimine, koostöövõrgustike loomine.

Meede 2 Külade elukeskkonna uuendamine ja arendamine Meetme eesmärk

Kohaliku elukeskkonna arendamine investeringute ja seltsitegevuse (sh spordi- ja kultuuritegevuse) kaudu.

Loodusressursi ja kultuuripärandi omanäolisuse innovaatiline ja säästlik kasutamine piirkonna arendamisel. Maaelanikkonna teenuste mitmekesistamine.

Kohaliku aktiivsuse suurendamine ja mittetulundussektori arendamine. Erinevate sihtrühmade kaasamine elukeskkonna parendamisse ning koostöösse.

Keskustest kaugemate piirkondade sotsiaalse ja majandusliku mahajäämuse vähendamise.

Siseriikliku ja rahvusvahelise koostöö arendamine.

Meede 2a Noorte kaasamine kogukonna elukeskkonna parendamisse Meetme eesmärk

Kohaliku elukeskkonna arendamine noortele atraktiivseks sotsiaalseks ja füüsiliseks keskkonnaks investeringute ja seltsitegevuse (sh spordi- ja kultuuritegevuse) kaudu.

Noorte abiga loodusressursi ja kultuuripärandi omanäolisuse innovaatiline ja säästlik kasutamine piirkonna arendamisel.

Maanoorte ja -laste oskusteavet ning arengut edendavate ürituste korraldamine.

Noorte kaasamine kogukondade elukeskkonna parendamisse, kogukonnasisestesse koostöövõrgustikesse, sh siseriikliku ja rahvusvahelise koostöö arendamisse piirkonnas.

Maksimaalsed toetussummad ja -määrad meetmetele 2 ja 2a

Meede 3 Ettevõtluse konkurentsivõime tõstmine Meetme eesmärk

Kohaliku ettevõtluse tugevdamine mitmekesistamise kaudu ja samas piirkonna mereäärse turismipotentsiaali väljaarendamine.

Ettevõtjate ühiste koostöö- ja turundusvõrgustike loomine ja sellega seonduv siseriiklik ja rahvusvaheline koostöö.

Ettevõtluse arendamine uute keskkonnasõbralike lahenduste rakendamise kaudu.

Kohapealsete teenuste arendamine.

Kaasaaitamine uute töökohtade loomisele.

Elanikkonnale pakutavate põhiteenuste arendamine rakendades uusi lahendusi, sh hea juurdepääsu võimaldamine teabedastustehnoloogia-tele.

Meede 3a Keskkonnasõbraliku turismialase ettevõtluse arendamine Meetme eesmärk

Pärnu Lahe Partnerluskogu tegevuspiirkonnas kohaliku ettevõtluse tugevdamine mitmekesistamise kaudu ja samas piirkonna mereäärse turismipotentsiaali väljaarendamine.

Piirkonna mainekujunduse loomine läbi ettevõtjate ühiste koostöö- ja turundusvõrgustike ning sellega seonduv siseriiklik ja rahvusvaheline koostöö.

Ettevõtluse arendamine uute keskkonnasõbralike lahenduste rakendamise kaudu.

Piirkonna turismiteenustele lisaväärtust andvate programmide (sh: kohalik toit) koostamine, arendamine ja rakendamine.

Kaasaaitamine uute töökohtade loomisele.

Elanikkonnale pakutavate põhiteenuste arendamine rakendades uusi lahendusi, sh hea juurdepääsu võimaldamine teabedastustehnoloogia-tele.

Üldiselt toetussummadest, täpsem info www.plp.ee.

1) MTÜ, SA, KOV kuni 90% abikõlblike kulude maksumusest;

2) MTÜ, SA, KOV kuni 60% infrastruktuuriinvesteringuga seotud abikõlblike kulude maksumusest;

3) äriühing, FIE kuni 60% abikõlblike kulude maksumusest k.a infrastruktuuriinvesteringud;

4) seltsingud kuni 100% pro-

jekti kogumaksumusest, v.a investeringud;

5) kui projekti on kaasatud kasusaajaid kõikidest Pärnu Lahe Partnerluskogu tegevuspiirkonna valdadest, on maksimaalne projektitoetus programmiperioodil 3 129 320 krooni, seltsingule antav projektitoetus on kuni 156 466 krooni ühe projekti kohta.

7) maksimaalne toetussumma ei tohi jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antud vähese tähtsusega abi koos taotletava toetusega ületada vähese tähtsusega abi ülempiiri 3 129 320 krooni.

Toetuste kohta saab täiendavat infot, taotlusvormi ning juhendmaterjali Leader MTÜ Pärnu Lahe Partnerluskogu veebilehelt www.plp.ee, PLPK tegevjuhilt Mercedes Merimaa e-post: mercedes@plp.ee, tel. 509 2261. Nõustamist teostavad meetmespetsialistid Marika Kose tel 5656 1373 ja Raili Mengel-Sünt tel 521 9722 nõustamise graafikuga saab tutvuda PLPK kodulehel.

Taotluste viimane vastuvõtupäev on 15. aprill kella 17-ni 2009. aastal Leader MTÜ Pärnu Lahe Partnerluskogu kontoris II korrusel, aadressil: Audru alevik Ringi 1a, Pärnumaa.

Infopäevad

9. veebruarist kuni 29. märtsini korraldab Pärnu Lahe Partnerluskogu meetmete raames toetuse alased infopäevad:

► Neljapäeval, 19. veebruaril kell 15-18 Varbla vallamajas

► Reedel, 20. veebruaril kell 15-18 Tõstamaa rahvamajas

► Neljapäeval, 26. veebruaril kell 15-18 Audru vallamajas

Infopäevad on osalejatele tasuta, täpsemat teavet saab veebilehelt www.plp.ee

Mercedes Merimaa

Pärnu Lahe Partnerluskogu tegevjuht

Ole moekas ja sea lilli

□ Sõbrapäeval, 14. veebruaril kogunesid Jaaguranna lillelaagrisse lilleseadeid õppima huvilised kõikjal Eestist: Kohtla-Järvelt, Ristilt, Tallinnast, Järvakandist ja Saaremaalt.

Kahe päeva jooksul valmistas iga inimene kokku seitse tööd. Et oli sõbrapäeva kursus, siis kasutasime erilisel uhkeid lilli: ratsuritähiti flamingosid orhideesid jne. Loomulikult ei soovinud me seda ilu vaid endale luua ja hoida, vaid püüame seda jagada teistelegi.

Alates 16. veebruarist on kõik valminud tööd Tõstamaa mõisas rahvale vaadata. Näitust saab vaadata 24nda veebruarini.

Kellel tärkab soov lilleseadmisega tutvust teha, võib tulla **laupäeval, 28. veebruaril kell 10.30 Seliste külatuppa**. Et külatoa kursust finatseerib suuresti Tõstamaa vald, siis omalt poolt peab inimene maksma vaid 25 krooni. Iga osavõtja saab hiljem moeka taisese koju kaasa.

Osavõtjate arv on piiratud ja seega tuleb oma osavõtu soovist eelnevalt teada anda telefonil 5556 3639.

Käisin hiljuti Saksa maal ühe lilleseade tipu, Gregor Lerchi juures õppimas. Kursustele saadud teadmisi lilleseade tippmoest on aga lausa raske endas hoida. Seega alustasin jaanuaris taas oma lilleseade kooliga.

Kursused toimuvad iga kuu ühel nädalavaheatusel. Näitusi püüan üles panna erinevais paigus ja seekord siis Tõstamaa mõisas.

Jaak Tomson, lilleseadja

Eve Kääri looduselugu

Kuidas ma endale jahionni sain

On ammu teada-tuntud tõde, et kõige paremaks jahipidamise "abivahendiks" on hea sissöödetud koht, kus linnud ja loomad sageli peatuvad. Mitmed jahimehed on lubanud mul kasutada oma jahikantslit ja olen sealt hulk piltegi teha saanud, aga ikka tahaks seda PÄRIS OMA. Sellel sügisel vaatasingi koha valmis, leppisin kokku maaomanikuga ja läksin, mesimagusa näoga, abikaasat pehmeks rääkima. Lubasin talle ehitise eest kõike, mis ühe naise võimuses ja võib-olla veidi pealekaubagi. Mees kortsutas järjekordse väljamõeldise peale küll kulmu, kuid kodurahu huvides oli asjaga päri.

Ühel hilissügisel päeval oli ehitis siis niikaugel, et tuli jupid auto peale laduda, metsaserva vedada ja seal siis kokku monteerida. Olin agarasti abiks. Kuis siis muidu! Kõik sujus päris hästi, kui välja arvata, et lõpuks olime pehmel maapinnal mütates mõlemad kenakesti porised, mida täiendas veel kinnijäänud autorataste alt lendav sopavaling.

Juba sama päeva õhtul vedasin onni ette pangetäie kartuleid ja hunniku liiga kauaks külmikusse vedelema jäänud silke. Ilmad läksid järjest pimedamaks, minu söödaplatsi vastu ei tundnud ükski metselajas märkimisväärset huvi. Silgud ja kartulid seisis puutumatu.

Ühel kargel hommikul jälle vaatama minnes nägin, et kalad olid kadunud. Viisin õhtul saianukke ja veidi koeratõitu. Hommikul sättisin end varakult onni, enne seda puistasin maha aga peotäie sihvkasid, sest varem viidud toit oli öö jooksul söödud. Üks tihane püüdis lakkamatu visadusega klammerduda vaateavast väljaulatuva objektiivotsa külge, metsas pidasid sead pulmatralli. Mul ei tulnudki väga kaua oodata, kui onni poole hakkas tüürima üks kohevakarvaline rebane, kes va-

hepeal nuhtas ettevaatlikult õhku, siis mõne hüppe hiire järele tegi ja nii teatud aja pärast minu metsamajakese juurde jõudiski. Reinuvaderile imelikud klõpsatused ei meeldinud, sörkis peagi minema. Pimeda ilma ja pika säriaja tõttu jäid ka tema paremad hüpped fikseerimata. Sellest ma enda meelt häirida ei lasknud, sest talv ju pikk.

Järgmisel korral onnis kükitades võisin üsna pikalt jälgida kitsekarja toimetusi - ikka lootuses, et ehk tulevad needsamad metsaloomad söödaplatsile kartulikoori ja tammetõrusid nosima. Ei tulnud, hoopis heitsid magama metsaserval lakkava kulu sisse.

Talve edenedes hakkasid põlluserva viidud söödahunnikud kiiresti kaduma. Üsna varsti tuli käia paar korda nädalas lisa viimas.

Selgemal laupäeval jälle varitsema minnes avastasin, et sihvkakott nurgas oli katki näritud ja terve põrand puru täis. Vana magamiskott oli sootuks auklikuks näritud. Nii siis polnudki ma ainuke asunik selles elamus. Nurgas olivat tekki ja vana mantlit liigutades arvasin nägevat midagi

halli ja kiiresti liikuvat, aga päris kindel ka ei olnud.

Paaril krõbekülmal hommikul, kui ma elukaid oma uue osmiku aknast passimas käisin, tuli vaatevälja kaks rebast. Üks neist peitus kuhugi rohuuustide vahele, teine aga tuli takseerima, mis söögipoolist ka on. Reinuvader tuustis natuke ringi ja varsti

Üks tihane püüdis lakkamatu visadusega klammerduda vaateavast väljaulatuva objektiivotsa külge.

lahkus. Mina aga ei jätnud lootust elukatejahile ja käisin usinalt edasi fotojahti pidamas. Ei tea, kas vahel polnud kuu seis või tuule suund või mis iganes õiged, igatahes tükk ajal ei tulnud kedagi.

Veebruarikuusel õhtupoolikul, kui olin tulutult paar tundi põlved krõnkus ära istunud, tundsin kuidas säärelihas võdisema hakkas. Võdin kandus pikkamööda põlveni ja sealt edasi käeseljale. Mõt-

lesin, et kurat, lihased päris kangeks jäänud! Peaks vist natuke liigutama. Viskasin pilgu allapoole ja usumatult vaatasin kuidas käesjalj kindakarvade vahel kükitas tilluke põldhiir, kes mind julgelt oma nõpssilmadega takseeris. Vahtisime mõne sekundi tött, siis libistas juttself ennast mööda minu säärt alla tagasi, hüppas põrandale, nuuskis igaksjuhuks läbi kõik nurgad ja lipsas siis ukseprao vahelt õue. Minu mõttes püsis vaid töik, et no veel üks elukas, kellele süüa tassida vaja!

Oma kärsituse tõttu sain nädala eest ka kibeda pettumuse osaliseks. Kuulsin küll puu otsast kostvat kurinat, kuid ei teadvustanud endale, et see võis kuuluda mõnele kotkalisele. Onniust paotades tõusis uhke lind okste robinallendu, liiki määrata ei jõudnud, merikotkas igatahes ei olnud. Passisin pärast veel paar tundi, kuid asjata.

Järgmine söödalast on juba nädalavahetuseks metsa veetud (ikka armsa abikaasa jõul ja nõul). Ootan põnevusega uusi kohtumisi, sest jälgede järgi otsustades käib seal päris vilgas metsaelu.

Eve Käär

Vana pilt jutustab

Männikuste küla kolme Kõõssa perede lapsed 1933.

Männikuste küla raamat sai valmis

Täna Tõstamaa valla- valitsust ja Kohaliku omaalgatuse programmi võimaldamast VII küla- raamatu "Männikuste küla" trükkis ilmumist.

See on ligi poolekilone raamat, 367 lehekülje ja 300 pildiga (toimetaja Ester Vilgats) pidi ilmuma juba möödunud jaanipäevaks, kuid siinkirjutaja ei jõudnud käsikirja õigeks ajaks valmis. Vabandasin ja vabandan veelgi oma tegu (õigemini tegematust).

Täna kõiki osalisi (siinsamas lähikonnas, Pärnus, Rootsis, Austraalias jm) selle raamatu kirjutamisel ja koostamisel, piltide laenutamise ja mälestuste jutustamise ning kirjutamise eest. Igal pildil raamatus on jutustada oma lugu.

Vaatame leheküljelt 148 pilti Männikuste küla kolme Kõõssa pere lastest 1933. aastal. Selle väga ilusa, oma isa Jakob Tõnissoo pildistatud (plaadil) foto laenutas Meeli Tõnissoo-Sutt (sünd 1937, kes ise pildilt puudub "objektiivsetel" põhjustel). Ümbruskonna vanu pilte vaadates teatakse veel nüüdki lisada – Kõõssa Jakobi tehtud pilt! Piltnik on lapsed ritta saanud, kõige väiksem istub, müts uljalt kuklas, ühel vist karvamüts, tüdrukutel mütsid peas. Arvatavasti on see

ülesrivistus Kõõssa Jüri elumaja seina ääres, tuul puhub (meiekandis enamasti ikka järve poolt, ehk ka siis) tüdrukute kleidisabad liikvele. Nii nad seal seisavad: 1. Arno Tõnissoo (sünd. 1923); 2. Harri Rand, istub (1929-1988); 3. Eitel (Heitel) Kõõsel (sünd. 1925), Leili Tõnissoo-Salk (1924-2008), Luise Kõõsel (Loviisa, sünd. 1923). Nagu pildil näeme on üle ühe lapse teada ainult sünniaeg ja teine aastaarv puudub, sest seda ei tea keegi sõjaajast teadmatusse.

Kalender kiirustas jõuluaega ning aastalõppu, aga raamatut ikka ei olnud, mitme põlve esindajad aina ootasid ja ootasid. Paar päeva enne jõululaupäeva teatas vallavanem Toomas Rõhu, et osa raamatuid on trükikojast kätte saadud ja teeme Tõhelas selle tutvustuse 23. detsembril! Nii läkski. Mitmed helis-

tajad on raamatu juba läbi lugenud ning head ja vead üles leidnud.

Raamatu lõpus on vaatamiseks Tõstamaa valla Tõhela näitel meie taluelu arengut kajastavad näitusestendid Eesti Põllumajandusmuuseumi kogust (vallapäevade ajaks jõudis see Tõstamaale). Siinjuures võib lisada, et ükskõik millises Eestimaa paigast võinuks samasuguse näituse kokku panna. Tekst näitusepiltide juures on väikesevõitu, kuid tuttavad pildid kõnelevad meiega ilma tekstita.

Niisiis tuli läinud aasta Tõhela kodukohapäev pidada raamatuta. Kaugemalt tulnud olid natuke kurvad, aga minust kurvemat vist ei olnud. Olen tähele pannud, et varasematel kodukohapäevadel "külakada" käimisel on paljudel just selleks puhuks värskest ilmunud külaraamat käes ja sai võrrelda koheselt tegelikkuses nähtut raamatus olevaga. Seekord jäi see ära. Männikuste küla ekskursioon kestis ligikaudu kuus tundi ja aega oluks veelgi tunnikene vaja! Põhiliselt liikusime jalgsi. Nii näitas Silvi Ranna sammulugeja: 14819 sammu ja sellele tuli lisada veel bussiga sõidetud teelõigud.

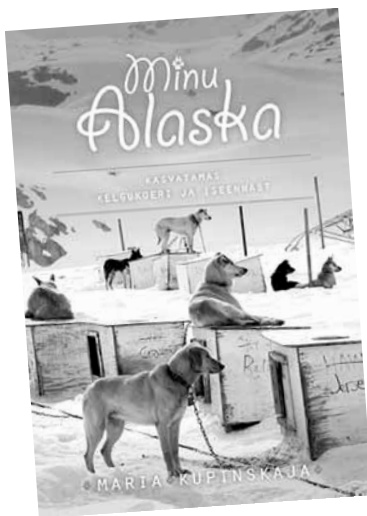
Vaike Hang

RAAMATUSOOVITUS

Minu Alaska ja minu Moldova

Paljud neid on teismelise eas kirjutanud oma salajasemad mõtted päevikusse ja hoidnud seda kiivalt varjatud peidukohas. Häda sellele, kes julgus seda püha kirjatööd lugeda.

Täna sel päeval on päevikud kolinud interneti. Mõned salasõnadega kaitstud, teised avalikult lugeda - ole ainult hea ja otsi. Suuremad interneti-päevikute portaalid on blogspot.com ja wordpress.com.

Mõni aega tagasi sattusin lugema ühe Eesti neiu päevikut elust kelgukoerte handlerina (talitajana) Alaska liustikul.

Eelmise aasta novembris ilmus see lugu ka raamatuna: "Minu Alaska" Maria Kupinskaja.

Raamatu autor tahtis põgeneda oma untsuläinud suhte järel võimalikult kaugele.

Töökuulutusi lugedes sattus ta pakkumisele töötada Alaskas, turistidele lõbusõitu tegevate kelgukoertega.

Kuidas saada hakkama eluga niivõrd piiratud keskkonnas, millised tunded ja mõtted see sinus esile toob.

"Minu Moldova" Marje Aksli. Saab lugeda eestlanna elust euroopa vaesemas riigis Kanada diplomaadi naisena.

Nii mõnigi koht raamatus tundub omane ja tuttavlik.

Samas on räägitud palju inimeste vaesuset maapiirkondades, püüdlusest läbi närida bürokraatiast.

Sageli esitab raamatu autor küsimuse. Miks? Saades vastuseks, et nii on see kogu aeg olnud ja kui nüüd teisiti teha, siis ükskord võivad hakata nii tegema ka teised.

See on kui must stenaarium, mis juhtu peale Nõukogude Liidu lagunemise järel ühe rahvavabariigiga. Me võime õnne tänada, et nii ei läinud meil Eestis. Suutsime piisavalt muutuda ja areneda.

Need raamatud aitavad mõista, kuidas elavad inimesed mujal maailmas. Turistina satud peamiselt nägema erinevaid vaatamisväärsusi, aga need kaks noort naist on elanud kohapeal mõnda aega ja saanud tunda seda, päris kohapealset hõngu.

Loe ka <http://tostamaaraamat.blogspot.com>

Marge Päästel, raamatukogust

Sõbraõhtul valiti

Taga Heiko, Ailen (Miss ja Mister Teini 2006), istuvad: Mehis – Mister Teini, Ailen – Miss Armas, Triin – Miss Teini, Kätrin – Miss Fantaasia, Gerda – Miss Teini.

□ Tõstamaal saab endiselt juuksuris ja kosmeetiku juures käia. Igal teisipäeval ja neljapäeval kella 9–18 ootab kliente juuksur Erika Leetmaa. Eelregistreerimine telefonil 520 5981. Täiskasvanutele maksab lõikus 60 krooni. Loomulikult saab teha püsilokke ja juustele hoopis teist jume anda.

Kosmeetik töötab neljapäeviti 9–18, teha saab 60

krooni eest manikööri ning 125 krooni eest pedikööri, laki eest tuleb eraldi tasuda. Edaspidi saab ka näohool-dust tellida. Eelregistreerimine telefonil 5663 1896 Carmen Maantoa.

Tõstamaa noormeeste seas on juukselõikus populaarne. Vähemalt iga kolme nädala järel käiakse kõigi neidude rõõmuks oma soenguid värskendamas. TT

missid ja mistereid

Talent, Eliina – Miss Särtsakus, Laura
s Talent, Jane – Miss Graatsia, Anatoli

12. veebruari õhtul oli kõigil koolinoortel võimalik Tõstamaa rahvamajas sõbrapäeva tähistada. Mõne tunniga kaunistati-seati saal nii peovalmis ja noortepäraseks, kui oli võimalik ning hakatigi huvilisi ootama.

Kolm nädalat tagasi välja kuulutatud Miss ja Mister Teini valimiskutse leidis samuti vastukaja. Seda üritust pole korraldatud kolm aastat julgete osavõtjate puudumise tõttu. End proovile panna võis igauks, kel vanust 11 kuni 14 aastat. Vaprad kandidaadid ootasid oma lavaesinemist. See ootusärevus oli vahva.

Veel vahvam oli aga õhtu ise. Publikut ja pidulisi tuli üllatuslikult palju. Valimishow õnnestus kenasti. Mängiti, joonistati, tantsiti terve õhtu. Sõbrakohvikus sai jäätist osta ja kogu rahvamaja oli kui noortekeskus. Kahju ainult, et ei ole pakkuda veel huvitavaid mängu. Aga lapsed on juba kuulnud sellest, et noortekeskus tuleb lähiaastatel koos heade vabaaja veetmise võimalustega. Meeleolu

Anatoli ja Triin – Miss ja Mister Teini'2009.

oli sõbralik, nagu sõbrapäevale kohane.

Järgmisel korral ootame suuremat osavõttu. Kes koju redutama jäid, ei tea, kuidas oli. Kui kutsutakse, siis oled ju oodatud, lihtsalt tule!

Suur tänu kõigile, kes aitasid. Kogu selle õhtu mõtte algatajad olid Ailen ja Merle. Jõudu teile ka edaspidiseks!

Armas vallarahvas! Olge aupaklikud kõigi teismeliste vastu, sest nende hulgas on missid ja mistereid. Kui julgeid jagub, siis otsime pärlid meie hulgast järgmisel aastal jälle!

Önnela, (üks korraldajatest)

KUHU MINNA

17. - 24. veebruar
Tõstamaa mõisas lillesaadete näitus "Mõeldes sõbrale"

Esmaspäev, 23. veebruar kell 18 **Tõstamaa mõisas** esineb **Tiit Born**. Maheda hääle ja omapärase kitarrikäsitlusega muusik esitab omailoodud laule ja armastatud eesti heliloojate loomingut (R. Valgre, K. Terasmaa, A. Rinne jt). Luba endale üks kena eestimeelne kontserdielamus! Pilet 60 krooni

Teisipäev, 24. veebruar alates kella 12 **Merelaiu puhkekülas** lustlik **VASTLAPÄEV** nii maal kui jääl. Hernesupp ja vastlakuklid 25 krooni.

Laupäeval, 28. veebruaril kell 10.30 **Seliste külatoas** **lillesaadete kursus**

KIRIK

Laupäev, 21. veebruar. kell 18 **Tõstamaa kirikus** **Eesti vabariigi 91. aastapäevale** pühendatud jumalateenistus

Laupäeval,
21. veebruaril
kell 20.30
Tõstamaa rahvamajas
tantsuõhtu koos
ansambliga
PS TROIKA

Tantsu-
õhtu
pilet
75 krooni,
pärast
kella 22
pilet
125 krooni

MÜÜA

* Selistes müüa töökorras **kreissaag**. Info telefonil 529 2011

* Müüa **3 meetrised küt-tepuud**. Veovõimalus. Info telefonil 5615 9234 Madis.

Ma märtsikuus läen merele,
must maha jääb mu pruudike.
Sest meri on mu elukoht,
mu rõõm ja lootus hädaaht...

7. märtsil algusega kel 20.00
Tõstamaa kulutuurimajas..

Sünnipäevapidu

Purjed on kõrgel mastis ning Teie kõik olete oodatud meie laevale, et teha üks uhke sõit nii tormisel kui tasasel merel. Kohal on meremehi, on kaptenid, on mõni pootsman, on piraate, on ka sadamas meremehi ootavaid lõbusaid tüdrukuid. Avatud sadamakõrts „Kuldankruke“

Need, kes riietuvad merestilis, saavad peole **tasuta!** Teistel pilet 50 EEK

Tule ja veeda üks tore ning lõbus õhtu koos meie ja oma sõpradega!

Veebruarikuu juubilarid

SALOMIA VARMA 87

**ELFRIDE-ARMILDE
UDU 87**

FLORIIDA IRDT 83

ADELE KÜTT 83

VILMA LÕÕBAS 80

LIIVIA TÕNISSON 79

VILMA PÄRNAPUU 79

**AINO
KOSENKRANIUS 78**

HELGI SALUMETS 77

PEET REILENT 77

EDUARD ALUMETS 75

LIIVIA LANGUS 74

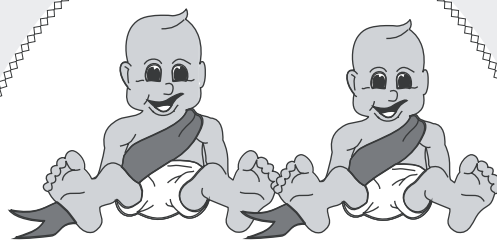
AIN TILK 72

MADIS MIISA 65

AINO RAAVIK 60

VALLI TOOMELA 60

LEINO BLASEN 60

*14. jaanuaril sündis
Karl-Markus Tuulmees*

*6. veebruaril sündis
Eveli Piirme*

*Õnnitleme
uusi vallakodanikke ja
nende vanemaid!*

EILART LOOMETS
3.07.1926 – 9.02.2009

HEIKI VESTMAA
20.06.1941 – 9.02.2009

MILVI ADER
1.03.1941 – 9.02.2009

HARRI TRUMP
10.06.1923 – 12.02.2009

